

Věta Podobní Riemannovy součty: Necht' $a, b \in \mathbb{R}$: $a < b$, $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ spojité.

Potom $\forall \varepsilon \exists \delta$: pokud P a Q jsou dělení intervalu $[a, b]$

s normami $\Delta(P), \Delta(Q) < \delta$ a $\bar{P}, \bar{Q}$ jsou lib. testovací body,

po řadě, P a Q , pak $|R(P, \bar{P}, f) - R(Q, \bar{Q}, f)| < \varepsilon$.

Riemannův součet definujeme:

$$R(P, \bar{P}, f) := \sum_{i=1}^k (a_i - a_{i-1}) \cdot f(t_i), \text{ kde } P \text{ je dělení intervalu}$$

$$\begin{aligned} & \parallel \\ & (a_0, a_1, \dots, a_n): a = a_0 < a_1 < a_2 < \dots < a_n = b \\ & \text{a } \bar{P} = (t_1, \dots, t_n) \text{ s } t_i \in [a_{i-1}, a_i] \\ & \text{jsou lib. test. body.} \end{aligned}$$

Limity Riemannových součtů: Necht' je $a, b, L \in \mathbb{R}$, $a < b$ a $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$, která nemusí být spojité.

Pokud pro jehiboli dvě posl. (P_n) dělení P_n intervalu $[a, b]$ a $(\bar{P}(n))$

testovacích bodů $\bar{P}(n) \in P_n$ platí, že:

$$\lim \Delta(P_n) = 0 \Rightarrow \lim R(P_n, \bar{P}(n), f) = L,$$

vmíšeme $\lim_{\Delta(P) \rightarrow 0} R(P, \bar{P}, f) = L$ a řekneme, že Riemannovy součty funkce f mají limitu L .

Důsledek $\exists$ limity R. součtů: $\forall f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$: $a, b \in \mathbb{R}$, $a < b$, spojité $\exists$ (jedinný) limitu

$$\lim_{\Delta(P) \rightarrow 0} R(P, \bar{P}, f) \in \mathbb{R}.$$

Necht' je $\lim_{\Delta(P) \rightarrow 0} = 0$. Pak $R(P_n, \bar{P}(n), f)$ má limitu $L \in \mathbb{R}$. Pokud tak bude

s jinou posloupností dělení toho intervalu, zase s $\lim_{\Delta(Q) \rightarrow 0} = 0$, tak

platí, že limita rozdílů těchto dvou Riemannových součtů $= 0$,

tedy že i další Riemannův součet má stejnou limitu.

Důsledek Riemann = Newton:

Necht' $a < b \in \mathbb{R}$, $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ je spoj. funkce a $F: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ prim. funkce k f . Pak:

$$\lim_{\Delta(P) \rightarrow 0} R(P, \bar{P}, f) = F(b) - F(a).$$

Plocha pod grafem: Necht' $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$, pro $a < b \in \mathbb{R}$, spojité a $D_f \subset \mathbb{R}^2$ je oblast pod jejím grafem G_f . Plocha $A_f \subset \mathbb{R}$ oblasti D_f lze definovat:

1) (I. Newton): $A_f := F(b) - F(a)$ pro lib. prim. $F: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ k f .

2) (Riemann): $A_f := \lim_{\Delta(P) \rightarrow 0} R(P, \bar{f}, f)$

Newtonův integrál Necht' $a, b \in \mathbb{R}: a < b$ a $F, f: (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$ jsou t.č. F je prim. k f .

Newtonův integrál funkce f přes interval (a, b) definujeme jako:

$$\int_a^b f = F(b) - F(a) := \lim_{x \rightarrow b} F(x) - \lim_{x \rightarrow a} F(x), \text{ jestliže poslední dvě limity existují a jsou konečné.}$$

Pak také plocha $A_f := \int_a^b f$

Funkce je Newtonovsky integratelná „ $f \in N(a, b)$ “ na (a, b) .

Tvrzení Monotonie (N) f : Pokud jsou funkce $f, g \in N(a, b)$ a $f \leq g$ na (a, b) ,

pak:
$$(N) \int_a^b f \leq (N) \int_a^b g$$

Necht' F a G jsou na (a, b) prim. k f a g . Vezmeme lib. $c < d$ v (a, b) a pomocí Lagrangeovy věty v střední hodnotě na $F - G$ a int. $[c, d]$:

Pro $e \in (c, d)$ je:

$$\begin{aligned} (F(d) - G(d)) - (F(c) - G(c)) &= (F - G)'(e) \cdot (d - c) \\ &= (F'(e) - G'(e)) \cdot (d - c) \\ &= (f(e) - g(e)) \cdot (d - c) \leq 0 \end{aligned}$$

Proto $F(d) - F(c) \leq F(d) - G(c)$.

Tato vlastnost se zachová na limitních přechodech $c \rightarrow a$ and $d \rightarrow b$, dostáváme uvedenou nerovnost.

Třetí Asymptotika (N) $\int$: Necht' $f, g \in N(a, b)$, necht' $g > 0$ na (a, b) , necht' $f(x) = o(g(x))$ ($x \rightarrow a$)
 $\rightarrow$ necht' $\lim_{x \rightarrow a} (N) \int_x^b g = +\infty$. Pak:

$$(N) \int_x^b f = o\left((N) \int_x^b g\right) \quad (x \rightarrow a).$$

Věta L'Hospitalovo pravidlo, podmínka 2: Necht' $A \in \mathbb{R}$. Necht' pro nějaké δ mají funkce $f, g: P^+(A, \delta) \rightarrow \mathbb{R}$
 na $P^+(A, \delta)$ konečné derivace, $g' \neq 0$ na $P^+(A, \delta)$ a necht'
 $\lim_{x \rightarrow A} g(x) = \pm \infty$. Pak:

$$\lim_{x \rightarrow A} \frac{f(x)}{g(x)} = \lim_{x \rightarrow A} \frac{f'(x)}{g'(x)}, \text{ pokud poslední limita existuje.}$$

Platí stejně pro leví ohraničení.

Darbouxova vlastnost: Pokud $a < b \in I$ a $c: f(a) < c < f(b)$, pak $f(d) = c$ pro nějaké $d \in (a, b)$.

Věta: Derivace jsou Darbouxovy: Uvažujme funkci $f: I \rightarrow \mathbb{R}$ def. na int. $I \subset \mathbb{R}$, která má prim. funkci,
 má Darbouxovu vlastnost. $\rightarrow$ Nebyjímejíme množinou.

Předpokládáme $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$, kde $a < b \in \mathbb{R}$, má prim. $F: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ a $f(a) < c < f(b)$.

Uvažme $g(x) := F(x) - cx: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$.

Teď má na $[a, b]$ konečné derivace $g'(x) = F'(x) - c = f(x) - c$. Speciálně je g spojitá.

Pak musí g na $[a, b]$ mít minimum v $d \in [a, b]$.

2 $g'(a) = f(a) - c < 0$ a $g'(b) = f(b) - c > 0$. Pak $d \in (a, b)$.

Pak ale $f(d) - c = g'(d) = 0$, takže $f(d) = c$

Věta se většinou používá obráceně $\rightarrow$ pokud má funkci Darbouxovskou, nemá prim. funkci.

Věta Linearity $\int$: Necht' $f, g: I \rightarrow \mathbb{R}$ jsou funkce def. na reáln. int. $I \subset \mathbb{R}$, $a, b \in \mathbb{R}$. Pak:

$$\int (af + bg) = a \int f + b \int g.$$

Jedz pokud F prim k g , F prim k f , pak $aF + bG$ je prim k $af + bg$

Věta Integrace Per Partes: Necht' $I \subset \mathbb{R}$ je reáln. int. a $f, g, F, G: I \rightarrow \mathbb{R}$ jsou funkce, kde F prim k f , G prim k g .

Důk.

$$\int fG = FG - \int Fg$$

$$(FG)' = fG + FG'$$

$\rightarrow$ pokud H prim k Fg , pak $FG - H$ je prim k fG .

$$(FG - H)' = F'G + FG' - H' = fG + Fg - Fg = fG$$

Věta Integrace substitucí: Pokud jsou $I, J \subset \mathbb{R}$ reáln. int. $g: I \rightarrow J$, $f: J \rightarrow \mathbb{R}$ a g má na I vlast' g' , pak platí následující:

1) Pokud $F = \int f$ na J , pak:

$$F(g) = \int f(g) \cdot g' \text{ na } I$$

2) Pokud je g surjektiv a $g' \neq 0$ na I , pak platí implikace

$$f = \int f(g) \cdot g' \text{ na } I \Rightarrow G(g^{-1}) = \int f \text{ na } I.$$